BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2004. szeptember 29.)

az EK-Szerződés 81. cikke értelmében megindított eljárásról (COMP/C.37.750/B2 ügy – Brasseries Kronenbourg, Brasseries Heineken)

(az értesítés a C(2004) 3597. számú dokumentummal történt)

(Csak a holland és a francia nyelvű szöveg hiteles.)

(2005/503/EK)

A Bizottság 2004. szeptember 29-én határozatot fogadott el az EK-Szerződés 81. cikke szerinti eljárásra vonatkozóan. Az 1/2003/EK rendelet ([1]) 30. cikkének rendelkezéseivel összhangban a Bizottság közzéteszi a felek nevét és a határozat tartalmát, ideértve a kivetett szankciókat, tekintettel a felek üzleti érdekeinek védelmére vonatkozó jogos érdekére. A határozat teljes szövegének nem bizalmas változata az ügy hiteles nyelvein és a Bizottság munkanyelvein megtalálható a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I. BEVEZETÉS

(1) A határozat a franciaországi, otthonon kívüli („kereskedelmi szektor") fogyasztásra szánt sör értékesítésére vonatkozó „fegyverszüneti" megállapodásra vonatkozik. A Bizottság bizonyítékot talált arra vonatkozóan, hogy 1996. március 21-én Franciaország két fő sörgyártó csoportja, a Brasseries Kronenbourg S.A. és a Heineken France S.A. (korábban: „SOGEBRA"), valamint akkori anyavállalataik, a Danone Csoport és a Heineken N.V. megkötötték az említett megállapodást, az ital-nagykereskedőket érintő „felvásárlási háborút" követően. A megállapodás egyrészt az ital-nagykereskedők megszerzésére vonatkozott, azzal a céllal, hogy mihamarabb véget vessen az ilyen vállalkozások felvásárlásával járó költségek növekedésének, másrészt arra, hogy az érdekelt felek integrált forgalmazói hálózatai közt egyensúlyt teremtsenek. A „fegyverszüneti" megállapodást ugyanakkor a gyakorlatban soha nem alkalmazták.

II. AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

1. Az eset eredete és az eljárás lépései

(2) Az ügyet az Interbrew N.V. (ma: Inbev N.V.) által a belga sörgyártók kartelljét érintő ügyben közölt tájékoztatás robbantotta ki (utóbbira vonatkozóan lásd a 2001. december 5-i, 2003/569/EK bizottsági határozatot az EK Szerződés 81. cikke szerinti eljárásra vonatkozóan, PO/Interbrew and Alken Maes, HL L 200., 2003.8.7., 1. o.) Az itt kapott tájékoztatás alapján a Bizottság több ellenőrzést is lefolytatott 2000 folyamán, valamint vizsgálatát tájékoztatás kérésével is kiegészítette.

(3) 2004. február 4-én a Bizottság megkezdte az eljárást és elfogadta a Brasseries Kronenbourg S.A., a Heineken France S.A., a Groupe Danone és a Heineken N.V elleni kifogási nyilatkozatát. Az érintettek mindazonáltal lemondtak a meghallgatáshoz való jogukról.

2. Az érintett ágazat

(4) Az eset a franciaországi kereskedelmi szektoron belüli sörértékesítést érinti.

(5) A megállapodásban érintett vállalatok a Franciaországban 1999-ben elfogyasztott sör volumenének körülbelül háromnegyedét teszik ki együttesen.

3. A jogsértés természete

(6) A Bizottság a következő jogsértést találta: 1996. február 12-én Heineken N.V. és Heineken France S.A. bejelentették a Danone Csoportnak és a Brasseries Kronenbourg S.A. a Fischer és Saint Arnould csoportok megszerzésére irányuló szándékukat. Mivel a Fischer és Saint Arnould csoportok jelentős volumenű Kronenbourg sört forgalmaznak, ez a lépés valóságos „felvásárlási háborút" indított be. Mindkét sörgyártó csoport nagy számban vásárolt fel ital-nagykereskedéseket, ami az ilyen nagykereskedések felvásárlási árának erőteljes inflációját idézte elő. Éppenezért 1996. március 21-én a Brasseries Kronenbourg S.A. és a Heineken France S.A., valamint akkori

([1]) HL L 1., 2003.1.4., 1. o.

anyavállalataik, a Danone Csoport és a Heineken N.V. az ital-nagykereskedők megszerzésére, illetve az integrált forgalmazói hálózataik közti egyensúly kialakítására vonatkozóan „fegyverszüneti" megállapodást kötöttek. Nevezetesen, a következőkben állapodtak meg:

— ideiglenesen befagyasztják a felvásárlásokat (tilos egy közösen összeállított listán szereplőkön kívül más nagykereskedő cégeket felvásárolni);

— az egyes felek hálózatában forgalmazott sör teljes volumenét egyensúlyban tartják, valamint

— az egyes felek által forgalmazott sörmárkák számát egyensúlyban tarják.

(7) A megállapodás valós mivolta tisztán kitűnik a Heineken csoport egyik belső feljegyzéséből. A Danone Csoport és a Brasseries Kronenbourg S.A. egyébként nem vonták kétségbe a „fegyverszüneti" megállapodás létét. Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy a Bizottság semmilyen bizonyítékkal nem rendelkezik a megállapodás tényleges alkalmazására vonatkozóan. Épp ellenkezőleg, bizonyos, a közösen összeállított listán az egyik félnek juttatott cégként szereplő nagykereskedőt végül is a másik fél szerezte meg, és a felek folytatták a közös listán nem szereplő nagykereskedők felvásárlását is. Ezenkívül az 1996 és 2002 közötti időszakban a felek inkább arra törekedtek, hogy az ellenőrzésük alatt tartott forgalmazói hálózatokon belül saját márkájú sörükkel helyettesítsék a konkurens márkákat. Így a márkák közti egyensúlyt biztosító megállapodás értelmét vesztette.

III. JOGI VIZSGÁLAT

1. Tárgy szerinti korlátozás

(8) Az 1996. március 21-i „fegyverszüneti" megállapodás elsődleges szándéka a Heineken és a Danone csoportok beruházásainak ellenőrzése volt, mivel azt célozta, hogy a nagykereskedők felvásárlásával járó költségek növekedésének minél hamarabb véget vessen. Ezenkívül a megállapodás hasonló volt egy olyan megállapodáshoz, amelynek célja a kereskedelmi szektor piacának felosztása két csoport között. A fenti, 2.3 pontban említett kettős egyensúly kialakításával a felek ténylegesen azt célozták, hogy egyikőjük se kerülhessen erőfölénybe az adott piacon a másikhoz képest.

(9) A Szerződés 81. cikke (1) bekezdésének alkalmazása érdekében kialakult állandó ítélkezési gyakorlat szerint nem szükséges a megállapodás tényleges hatásait figyelembe venni akkor, ha kiderül, a megállapodás célja a közös piac területén a verseny megelőzése, korlátozása vagy torzítása. Mivel a kérdéses megállapodás célja a felvásárlások befagyasztásával és a felek integrált forgalmazói hálózatai közti egyensúly kialakításával a verseny korlátozása volt, a Bizottság megállapítja, hogy Szerződés 81. cikke értelmében jogsértés történt, még abban az esetben is, ha a megállapodásnak valós hatása nem volt.

2. A Tagállamok közti kereskedelemre gyakorolt számottevő hatás

(10) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy megállapítható legyen a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt esetleges hatása, a vállalatok közötti megállapodásról a törvényben szereplő objektív tényezők alapján megfelelő valószínűséggel előre kell tudni jelezni annak a tagállamok közti kereskedelemre gyakorolt közvetlen vagy közvetlen, valós vagy lehetséges hatását. Ebben az esetben ez a helyzet.

(11) A külföldi sörgyártó cégek számára, amelyek nem rendelkeznek ilyen hálózattal Franciaországban, a francia sörgyártók forgalmazói hálózata jelenti a piacra jutás fő lehetőségét. Ilyen körülmények mellett a „fegyverszüneti" megállapodás, amely a Heineken N.V./Heineken France S.A. és a Groupe Danone/Brasseries Kronenbourg S.A. integrált forgalmazói hálózatai között nemzeti szinten egyensúly kialakítását célozza, valóban befolyásolhatja a külföldi sörgyártók piachoz jutásának feltételeit a kereskedelmi szektorban, és ily módon az import mennyiségét is. Sőt, Interbrew France, az egyik legnagyobb franciaországi sörimportőr a Heineken France S.A., valamint a Brasseries Kronenbourg S.A. forgalmazói hálózatától függött és függ továbbra is, amikor saját termékének tekintélyes hányadát a franciaországi kereskedelmi szektorban értékesíteni kívánja. Ennélfogva a versenyt az említett vállalatok forgalmazói hálózatai között korlátozó megállapodás befolyásolhatja azt, hogy az érintett vállalatok milyen feltételeket kínálnak az Interbrew France vállalatnak saját termékei forgalmazásakor.

IV. BÍRSÁGOK

1. Alapösszeg

A jogsértés súlyossága

(12) A Bizottság figyelembe veszi i) a jogsértés természetét, ii) a piacra gyakorolt valós hatását, amennyiben az mérhető, valamint iii) az érintett piac földrajzi értelemben vett kiterjedését.

i. A fegyverszüneti egyezmény olyan horizontális egyezmény, melynek célja, hogy a nagy piaci részesedéssel bíró vállalatok között korlátozza a versenyt. Mindazonáltal egy olyan megállapodás, melynek célja, hogy a nagykereskedők felvásárlásának költségét rövidtávon megfékezzék és a felvásárlási háborúnak véget vessenek, nem tekinthető az árrögzítést előirányzó megállapodáshoz hasonló egyértelmű jogsértésnek. Ami pedig két sörgyártó csoport forgalmazói hálózata között hosszabb távú egyensúly megteremtését célzó megállapodást illeti, az a piac felosztásához hasonlítható. Mindazonáltal nem a „klasszikus" értelemben vett piacfelosztásról van itt szó, mivel a megállapodás célja elsősorban annak megakadályozása volt, hogy az egyik vagy a másik csoport erőfölényre tegyen szert a piacon, és nem pedig az, hogy az érintett csoportok közötti versenyt megszüntesse, vagy harmadik felet akadályozzon.

ii. A megállapodás nem került át a gyakorlatba, és ebből fakadóan nem gyakorolt hatást a piacra.

iii. Ami a kérdéses piac földrajzi kiterjedését illeti, a Bizottság figyelembe veszi azt a tényt, hogy a megállapodás Franciaország egész szárazföldi területére vonatkozott, ugyanakkor a kereskedelmi szektorra korlátozódott, ami a franciaországi eladások kevesebb, mint egyharmadát jelenti.

(13) E tényezők alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy jelen határozat címzettjei a Szerződés (81) bekezdésébe ütköző súlyos jogsértést követtek el.

A jogsértés időtartama

(14) Mivel a megállapodás nem lépett életbe, nem indokolható az érintett vállalatokra kivetett bírság összegének növelése.

(15) Ennélfogva mind a Groupe Danone/Brasseries Kronenbourg S.A., mind a Heineken N.V./Heineken France S.A. esetében a bírság egyenlő az 1 000 000 euró alapösszegű bírsággal.

2. **Súlyosbító körülmények**

(16) 1984-ben a Groupe Danone-t (akkori nevén: „BSN") már elítélték status quo fenntartását és a piaci erőegyensúlyt célzó piacfelosztási megállapodásai következtében (lásd az 1984. július 23-i 84/388/EGK bizottsági határozatot az EGK-Szerződés 85. cikke szerinti eljárásra vonatkozóan, IV/30.988 – Megállapodások és összehangolt magatartás a síküveggyártó szektorban a Benelux Államokban, HL L 212., 1984.8.8., 13. o.). Az ismételt jogsértés, mint súlyosbító körülmény, indokolja a bírság alapösszegének ötven százalékos megemelését a Groupe Danone/Brasseries Kronenbourg S.A.esetében. A Bizottság más súlyosbító körülményt nem talált.

3. **Enyhítő körülmények**

(17) A Bizottság semmiféle enyhítő körülményt nem talált.

4. **A bírság végösszege**

(18) Következésképpen az egyes vállalatokra kiszabott bírság végösszege a következő:

— a Groupe Danone és a Brasseries Kronenbourg S.A. egyetemleges felelősséggel tartoznak az 1 500 000 euró összegű bírság megfizetéséért,

— a Heineken N.V. és a Heineken France S.A. egyetemleges felelősséggel tartoznak az 1 000 000 euró összegű bírság megfizetéséért.